

Õiguskantsler

Urmas Reinsalu
minister
Justiitsministeerium
info@just.ee

Teie 18.05.2018 nr JUM/17-0304/-2K, 8-1/3680

Meie 14.06.2018 nr 18-2/180813/1802735

Arvamus põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seaduse muutmise seaduse eelnõu kohta

Lugupeetud justiitsminister

Täna Justiitsministeeriumi võimaluse eest avaldada arvamust individuaaltaotluse esitamise võimaluse ja teiste kavandatavate muudatuste kohta põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seaduses.

Olen endiselt seisukohal, et põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seadust pole vaja eelnõus kavandatud viisil muuta. Põhjendasin oma seisukohta mullu 10. märtsil saadetud kirjas, kui palusite arvamust kõnealuse seaduse väljatöötamiskavatsuse kohta. Jään ka esitatud eelnõu puhul selles toodud argumentide juurde. Ühtlasi leian, et toetuseta jäänud väljatöötamiskavatsuse eelnõuks vormistamine ei sobi kokku hea valitsemise tavaga ega toeta eesmärki õigusloome mahtu vähendada. Siiski kordan oma põhilisi argumente.

Eesti Vabariigi õiguses puudub lünk, mida peaks eelnõus ette nähtud normidega kirjeldatuga täitma. Sama kinnitab ka Riigikohtu senine praktika.

Olukorras, kus otsitakse võimalusi kohtute töökoormust vähendada, on koormuse tarbetu suurendamine arusaamatu. Ebamõistlik on ka lisaressursi suunamine valdkonda, kus lahendamist vajavat probleemi ei ole, samal ajal kui raha on puudu nii kohtusüsteemis kui ka õiguskaitse-süsteemis tervikuna.

Peale selle, et kavandatav seadusemuudatus on sisuliselt tarbetu, on eelnõus jäetud käsitlemata selle ohtlikud kõrvalmõjud. Eelkõige kahjustaks kavandatu toimiva ja lünkadeta põhiseaduslikkuse järelevalve süsteemi funktsionaalsust ja usaldusväarsust. Samuti ohustaks seadusemuudatus võimude lahususe põhimõtet ja tekitaks Riigikohtu politiseerimise ohu.

Eelnõu seletuskiri pisendab seadusemuudatuse tegelikke mõjusid ja esitleb muudatust normitehnilist laadi parandusena, mis justkui ei suurenda kaebuste hulka. See on nii seadusandja kui ka avalikkuse eksitamine.

Võrreldes mullu tagasi lükatud väljatöötamiskavatsusega on eelnõusse lisatud ka sätted, millega pikendatakse Riigikohtule esitatud valimistoiminguid käsitlevate kaebuste menetlustähtaegu. Kehtiv tähtaeg (seitse tööpäeva) on määratud arvestades valimistoimingute läbiviimise ja valimistulemuste väljakuulutamise seotud paratamatut ajasurvet. Siiani on Riigikohus selle kiire ülesandega väga hästi

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

hakkama saanud. Kuivõrd valimised ja nendega kaasnevad (vajaduse korral vaidlustatavad) toimingud on pikka aega ette teada, peaks Riigikohtul olema võimalik oma töökoormust vastavalt planeerida. Samuti sisaldavad Riigikohtusse jõudvad kaebused juba Vabariigi Valimiskomisjoni ja Riigi Valimisteenistuse põhjalikku juriidilist analüüsi, mis mõnevõrra lihtsustab põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi tööd.

Seletuskirjas põhjendatakse vaidluste menetlustähtaja pikendamist muu hulgas sellega, et kõigi valimiskaebuste lahendamiseks ei sõltu valimistulemuste väljakuulutamine. Nii on see näiteks valimistevahelisel ajal kohaliku omavalitsuse volikogu liikmete vahetusest tekkinud vaidluste puhul. Sellisel juhul ei ole kaebuste lahendamiseks tõepoolest nii kiire, kuid samas ei ole valimistevahelisel ajal ka üldjuhul kaebuste hulk ning nendest tulenev töökoormus sama suur kui valimisperioodil. Kuna vaidluse lahendamiseks sõltub isiku võimalus oma passiivset valimisõigust teostada, ei tohiks kaebuste lahendamise tähtaega kergekäeliselt ning ilma tõsise vajaduseta pikendada.

Kokkuvõttes leian, et sel kujul koostatud eelnõu menetlemine ei ole õigustatud ega vajalik.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise